

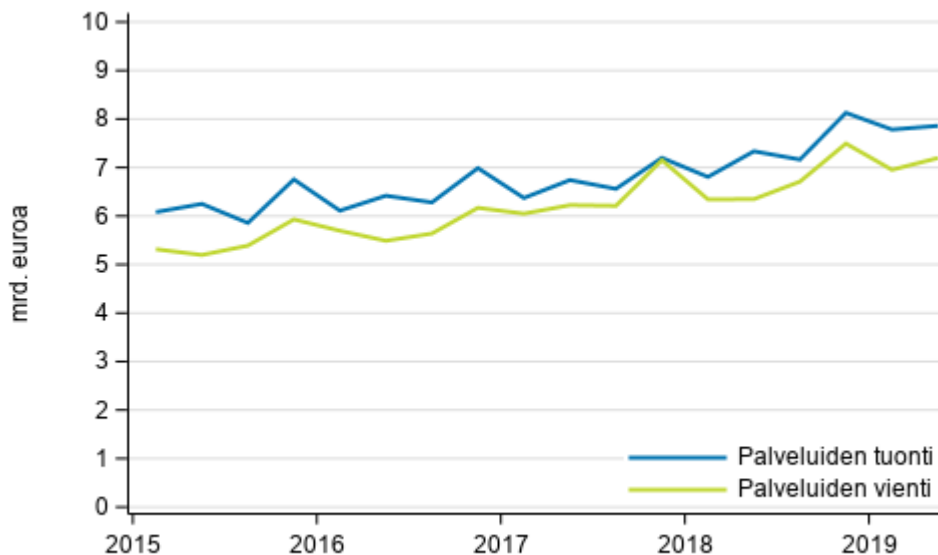
Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

2019, 2. neljännes

Palveluiden ulkomaankaupan kasvun ajurina tietotekniikkapalvelut vuoden 2019 toisella neljänneksellä

Palveluvienti kasvoi 13 prosenttia vuoden 2019 toisella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Palvelutuonti kasvoi 7 prosenttia. Tietotekniikkapalveluiden vienti kasvoi voimakkaasti. Tuonnissa etenkin muut liike-elämän palvelut kasvoivat viime vuoden vastaavasta neljänneksestä. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastosta, joka on osa [maksutasetta](#).

Kuvio 1. Palveluiden tuonti ja vienti neljännesvuosittain

Tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu vienti kasvoi 4 prosenttia ja tuonti 5 prosenttia vuoden 2019 toisella neljänneksellä edellisen vuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna. Tavaravienti pysyi viime vuoden vastaavan neljänneksen tasolla. Tavaratuonti sen sijaan kasvoi 4 prosenttia.

Suurin tuonnin erä edelleen muut liike-elämän palvelut

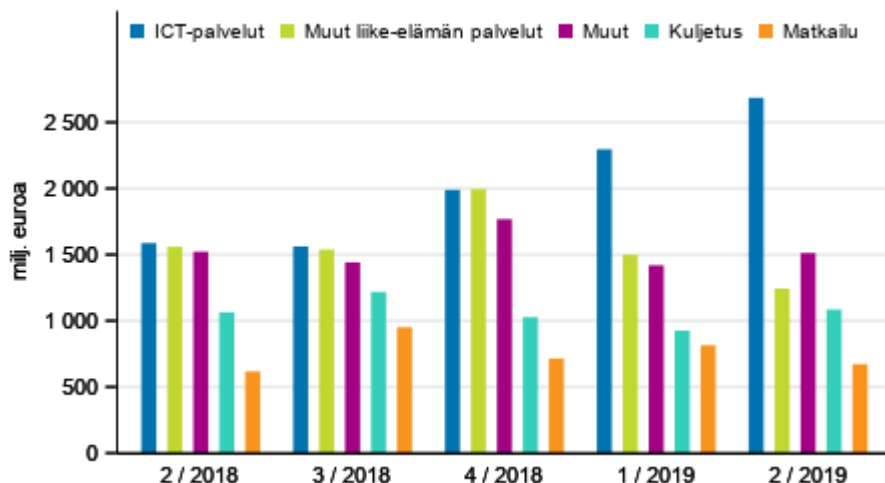
Vuoden 2019 toisella neljänneksellä muiden liike-elämän palveluiden osuus tuonnista oli 2,8 miljardia euroa, mikä tekee siitä tuonnin suurimman erän. Muiden liike-elämän palveluiden osuus koko palvelutuonnista oli 35 prosenttia. Muiden liike-elämän palveluiden tuonti kasvoi 24 prosenttia vuoden takaisesta neljänneksestä.

Muita tuonnin suuria palvelueriä ovat tietotekniikkapalvelut kuljetus sekä matkailu. Näiden erien osuus on kuitenkin huomattavasti pienempi verrattuna muiden liike-elämän palveluiden osuuteen koko tuonnista.

Tietotekniikkapalveluiden viennin kasvu jatkui

Tietotekniikkapalveluiden kasvu oli erittäin vahvaa vuoden 2019 toisella neljänneksellä. Tietotekniikkapalvelut ovat ylivoimaisesti suurin viennin palveluerä sisältäen esimerkiksi laitteistojen ja ohjelmistojen konsultointi- ja toteutuspalvelut sekä ohjelmistoihin kuuluvat yleiset liiketoiminnan tuottavuutta parantavat ohjelmat ja tietokonepelien ohjelmat. Kaiken kaikkiaan tietotekniikkapalveluita vietiin 2,7 miljardilla eurolla vuoden 2019 toisella neljänneksellä.

Kuvio 2. Palveluiden vienti palveluerittäin

Palveluviennin kasvu vahvaa etenkin Eurooppaan ja Aasiaan

Palveluvienti kasvoi laaja-alaisesti eri maanosiin. Palveluvienti Eurooppaan kasvoi 0,4 miljardia vuoden takaisesta neljänneksestä ollen 4,5 miljardia euroa. Euroopan osuus Suomen palveluviennistä oli lähes kaksi kolmasosaa. Palveluvienti Aasiaan oli myös vahvaa. Palveluita vietiin Aasiaan 1,5 miljardilla eurolla ja kasvua vuodentakaiseen oli lähes 0,3 miljardia euroa. Palveluvienti Aasiaan näin ollen kasvoi, mutta tavaravienti hiipui vuodentakaiseen neljännekseen verrattuna. Aasian osuus palveluviennistä oli noin 20 prosenttia vuoden 2019 toisella neljänneksellä.

Palveluvienti Amerikkaan kasvoi maltillisesti vuoden toisella neljänneksellä. Amerikkaan vietiin palveluita miljardin euron edestä. Maanosittain tarkasteltuna Amerikka oli Suomen kolmanneksi tärkein vientikumppani heti Euroopan ja Aasian jälkeen. Amerikan osuus palveluviennistä oli 14 prosenttia vuoden 2019 toisella neljänneksellä.

Vienti Saksaan laski tavaroiden ja palveluiden osalta

Vuoden 2019 toisella neljänneksellä vienti Saksaan laski. Niin ikään tavaravienti koko Eurooppaan laski. Saksan osuus Suomen Euroopan viennistä tavaroiden ja palveluiden osalta oli noin 13 prosenttia. Osuus laski reilut kaksi prosenttiyksikköä vuodentakaiseen neljännekseen verrattuna.

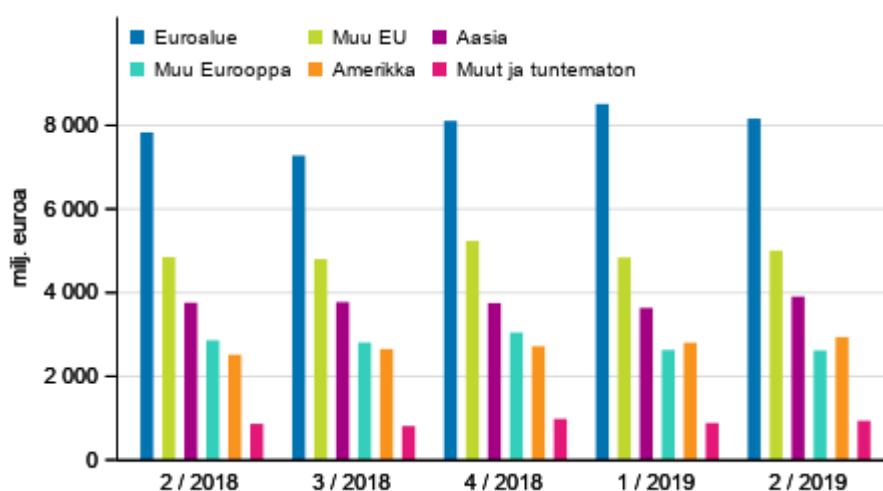
Myös tuonti Saksasta laski tavaroiden ja palveluiden osalta vuoden takaiseen neljännekseen verrattuna. Saksasta tuotiin kuitenkin eniten tavaroita Suomeen maittain tarkasteltuna. Saksan tavaratuonti oli 2,0 miljardia euroa vuoden 2019 toisella neljänneksellä. Tavaratuonti Euroopasta Suomeen sen sijaan kasvoi. Palvelutuonti Euroopasta Suomeen laski vain hieman ollen 5,9 miljardia euroa. Palvelutuonnin kasvun taustalla vaikutti Amerikan tuonnin kasvu Suomeen. Amerikasta tuotiin palveluita 0,9 miljardilla eurolla. Kasvua viime vuoden vastaavaan neljännekseen nähden oli 0,3 miljardia euroa.

Ruotsi edelleen Suomen tärkein vientikumppani

Ruotsin osuus Suomen palveluviennistä oli 12 prosenttia ja tavaraviennistä 13 prosenttia vuoden 2019 toisella neljänneksellä. Ruotsi oli siten Suomen tärkein vientimaa. Toiseksi tärkeimmän vientimaan, Yhdysvaltojen, vastaavat osuudet olivat 11 prosenttia palveluissa ja 9 prosenttia tavaroissa.

Palveluvienti laski hieman vuodentakaisesta, mutta tavaravienti Ruotsiin kasvoi. Tavaravienti kasvoi noin 0,2 miljardia euroa ja tavaroita vietiin Ruotsiin 2,2 miljardilla eurolla vuoden 2019 toisella neljänneksellä. Palveluita vietiin puolestaan 0,9 miljardilla eurolla.

Kuvio 3. Maksutaseen mukainen tavaroiden ja palveluiden vienti alueittain

Aikasarjajorjaus Maksutaseen ja ulkomaisen varallisuusaseman tietoihin syyskuun 2019 julkistuksessa

Maksutase ja ulkomainen varallisuus asema -tilaston tietoja on tasotarkistettu vuosilta 2006 – 2019. Aikasarjajorjauksen merkittävimpiä tavoitteena on maksutaseen ja ulkomaisen varallisuusaseman ja kansantalouden tilinpidon yhtenäisyyden edistäminen. Lisäksi aikasarjajorjauksen yhteydessä on parannettu tietojen ajallista vertailukelpoisuutta ja hyödynnetty uusia tietolähteitä.

Suurin muutos tavaroissa ja palveluissa kohdistuu niin kutsuttujen projektitoimitusten käsittelyyn. Aiemmin projektitoimituksista saadut tulot kirjattiin rakentamisen ja projektitoimitusten vienniksi ja niiden kustannukset rakentamisen ja projektitoimitusten tuonniksi. Aikasarjajorjauksen yhteydessä siirryttiin nettokirjaukseen, mikä pienentää palveluviennin ja -tuonnin tasoja enimmillään 1,3 miljardia euroa vuonna 2016. Toinen merkittävä viennin ja tuonnin tasoja pienentävä kirjaustavan muutos on kansainväliseen kaupankäyntiin liittyvän kirjauksen muutos, joka pienentää tavaravientiä ja -tuontia enimmillään 0,4 miljardia euroa vuonna 2014. Yllä mainituilla korjauksilla ei ole vaikutusta nettoviennin tasoon.

Suurimmat nettovientiin vaikuttavat muutokset kohdistuivat globaaliin tuotantoon liittyvään tavarakauppaan ja heikensivät nettovientiä enimmillään 0,5 miljardia euroa vuonna 2016.

Ulkomaankaupan tilastot

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osa [maksutasetta](#). Tilasto sisältää tavaroiden ja palveluiden erittelyt tarkemmalla tasolla. Maksutaseessa noudatettavat maksutasekäsikirjan (BPM6) ohjeet ja suositukset ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidon järjestelmän (EKT 2010) kanssa. Kansantalouden tilinpito julkaistaan [neljännes](#)- ja [vuositasolla](#). Rajat ylittävän tavarakaupan tiedot julkaisee [Tulli](#). Tullin julkaisema tavarakauppa toimii lähdeaineistona tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa. Siihen tehdään määritelmistä johtuvia poistoja ja lisäyksiä maksutaseen mukaiseen tavarakauppaan pääsemiseksi.

Tullin tilastopalvelu, tilastot@tulli.fi, 029 552 335.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa.....	6
Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa.....	6
Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maksutaseen mukainen vienti, milj. euroa

	2018			2019	
	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	22 687	22 128	23 848	23 307	23 568
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	16 338	15 418	16 353	16 355	16 372
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	16 408	15 306	16 536	16 458	16 535
1.1.2 Tehtaaton tuotanto, valmistuttaminen ja välityskauppa	-70	112	-183	-104	-163
1.2 Palvelut yhteensä	6 348	6 709	7 494	6 953	7 196
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	417	373	446	422	438
1.2.2 Kuljetus	1 064	1 218	1 027	925	1 085
1.2.3 Matkailu	617	951	715	815	672
1.2.4 Rakentaminen	89	92	93	46	50
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	126	124	143	118	144
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	702	692	897	670	720
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	1 587	1 562	1 989	2 296	2 685
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	1 559	1 538	1 995	1 498	1 243
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	168	139	191	148	163
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	467	494	631	394	345
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	925	904	1 173	956	735
1.2.9 Muut palvelut	188	161	189	163	160

Liitetaulukko 2. Maksutaseen mukainen tuonti, milj. euroa

	2018			2019	
	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes
1 Tavarat ja palvelut yhteensä	22 814	22 784	24 509	23 294	23 988
1.1 Maksutaseen mukainen tavarakauppa	15 479	15 620	16 381	15 512	16 128
1.1.1 Tullin mukainen tavarakauppa	16 669	16 351	17 219	16 203	16 641
1.1.2 Valmistuttaminen	-690	-265	-325	-198	-10
1.1.3 CIF-FOB -muunnos	-1 006	-990	-1 038	-975	-1 008
1.1.4 Muut erot	505	525	525	482	504
1.2 Palvelut yhteensä	7 335	7 164	8 128	7 783	7 860
1.2.1 Tuotannolliset palvelut	379	369	434	378	378
1.2.2 Kuljetus	1 532	1 542	1 592	1 444	1 493
1.2.3 Matkailu	1 383	1 404	1 301	1 078	1 279
1.2.4 Rakentaminen	114	112	121	88	81
1.2.5 Rahoitus- ja vakuutuspalvelut	252	248	355	350	373
1.2.6 Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualle luokittelemattomat	209	193	247	248	220

	2018			2019	
	2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes
1.2.7 Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut	997	834	992	1 102	1 029
1.2.8 Muut liike-elämän palvelut	2 243	2 235	2 842	2 877	2 782
1.2.8.1 Tutkimus- ja kehityspalvelut	393	388	574	839	794
1.2.8.2 Asiantuntijoiden ja liikehallinnon konsulttipalvelut	622	593	783	752	673
1.2.8.3 Tekniset, kaupankäyntiin liittyvät ja muut liike-elämän palvelut	1 228	1 254	1 485	1 287	1 315
1.2.9 Muut palvelut	227	227	243	217	224

Liitetaulukko 3. Maksutaseen mukainen ulkomaankauppa alueittain, milj. euroa

		2018			2019	
		2. vuosineljännes	3. vuosineljännes	4. vuosineljännes	1. vuosineljännes	2. vuosineljännes
Tuonti	Yhteensä	22 814	22 784	24 509	23 294	23 988
	..Eurooppa	18 074	17 847	19 172	17 866	18 507
EU28	14 961	14 228	15 712	14 613	15 176
Euroalue	9 885	9 264	10 219	9 571	10 200
Alankomaat	1 427	1 307	1 446	1 234	1 348
Saksa	2 836	2 641	2 882	2 590	2 704
Euroalueen ulkopuolinen EU28	5 076	4 964	5 494	5 043	4 976
Britannia	1 011	948	998	996	912
Ruotsi	2 833	2 818	3 163	2 906	2 874
EU:n ulkopuolinen Eurooppa	3 113	3 620	3 460	3 253	3 331
Venäjä	2 110	2 416	2 231	2 217	2 241
	..Amerikka	1 403	1 503	1 634	1 651	1 840
Yhdysvallat (USA)	966	1 074	1 110	1 141	1 323
	..Afrikka	303	239	248	210	161
	..Aasia	2 977	3 136	3 363	3 194	3 085
Kiina	1 311	1 426	1 510	1 346	1 369
	..Muut ja tuntematon	58	59	92	374	396
Vienti	Yhteensä	22 687	22 128	23 848	23 307	23 568
	..Eurooppa	15 545	14 889	16 396	15 983	15 787
EU28	12 684	12 081	13 347	13 353	13 167
Euroalue	7 834	7 278	8 109	8 511	8 162
Alankomaat	1 124	1 218	1 409	1 390	1 316
Saksa	2 328	1 652	1 821	2 378	2 012
Euroalueen ulkopuolinen EU28	4 851	4 803	5 239	4 842	5 005
Britannia	1 070	1 003	1 189	1 074	1 091
Ruotsi	2 870	2 893	3 099	2 962	3 059
EU:n ulkopuolinen Eurooppa	2 861	2 809	3 048	2 631	2 619
Venäjä	1 325	1 335	1 447	1 028	1 019
	..Amerikka	2 517	2 652	2 720	2 805	2 938
Yhdysvallat (USA)	1 871	2 020	2 036	2 192	2 262
	..Afrikka	542	509	612	535	527
	..Aasia	3 760	3 775	3 749	3 636	3 907
Kiina	1 090	1 072	1 024	1 112	1 258
	..Muut ja tuntematon	323	302	371	349	410

Tietojen tarkentuminen

Maksutaseen mukaisten tavaroiden ja palveluiden tarkentuminen, milj. euroa

		1. julkistus	Edellinen julkistus (2019-06-14)	Uusin julkistus (2019-09-20)	Tarkentuminen
Tavaratuonti	2018Q1	15 117	15 127	15 212	95
	2018Q2	15 041	15 349	15 479	438
	2018Q3	15 423	15 478	15 620	197
	2018Q4	16 257	16 272	16 381	124
	2019Q1	14 858	14 858	15 512	654
Tavaravienti	2018Q1	15 450	15 326	15 405	-45
	2018Q2	16 004	16 213	16 338	334
	2018Q3	15 191	15 267	15 418	227
	2018Q4	16 183	16 230	16 353	170
	2019Q1	15 977	15 977	16 355	378
Palvelutuonti	2018Q1	6 776	6 898	6 806	30
	2018Q2	7 465	7 501	7 335	-130
	2018Q3	7 225	7 226	7 164	-61
	2018Q4	8 556	8 557	8 128	-428
	2019Q1	7 496	7 496	7 783	287
Palveluvienti	2018Q1	6 378	6 572	6 344	-34
	2018Q2	6 770	6 567	6 348	-422
	2018Q3	6 716	6 832	6 709	-7
	2018Q4	7 873	7 873	7 494	-379
	2019Q1	7 040	7 040	6 953	-87

Laatuseloste: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto kuvaa Tavaroiden ja palveluiden vientiä ja tuontia karkealla tuote- ja aluejaottelulla neljännesvuositasolla. Tilasto kuvaa ulkomaankaupan kokonaisuutta ja muodostaa linkin IMTS-manuaalin (International Merchandise Trade Statistics, Tulli) ja BPM-manuaalin (Balance of Payments Manual, maksutase) mukaisen tavarakaupan välille. Palvelukaupan osalta noudatetaan Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan MSITS 2010 -käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa sisältyy vaihtotaseeseen, joten tilasto muodostaa osan Suomen maksutasetta. Maksutasetilastointi perustuu Suomen lakisäätöihin velvoitteisiin tuottaa ja raportoida maksutasetilastoa Euroopan keskuspankille (EKP) (EKP:n suuntaviivat EKP/2011/23) ja Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle Eurostatille (Euroopan komission asetus N:o 555/2012) sekä Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF). Tilastotietoja käytetään myös kansantalouden tilinpidon ulkomaat -sektorin tietojen tuottamisessa.

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Ulkomaankauppa on tapahtuma, jossa Suomessa sijaitseva ja ulkomailla sijaitseva taloudellinen toimija (esim. yritys) käyvät kauppaa. Tavaroiden ja palveluiden viennistä syntyy tuloa. Tavaroiden ja palveluiden tuonnista syntyy menoa. Tilasto kattaa kaikkien Suomen kansantalouteen kuuluvien toimijoiden väliset tavaroihin ja palveluihin liittyvät transaktiot ulkomaille sijoittuneen talousyksikön kanssa. Maksutaseessa tavara- tai palvelutransaktio perustuu taloudellisen omistajuuden muutokseen. Tilasto sisältää myös konsernien sisäisen tavara- ja palvelukaupan.

Tullin mukainen tavarakauppa mittaa Suomen rajat ylittävää tavarakauppaa. Se perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön, jossa on otettu mahdollisuuksien mukaan huomioon Yhdistyneiden kansakuntien tilastotoimiston kansainvälisen tavarakaupan tilastoja koskevat suositukset (IMTS-manuaali).

Maksutaseen mukainen tavarakauppa perustuu puolestaan omistajuuden vaihtumiseen. Maksutaseen mukaiset tavarakaupan tietojen pohjana käytetään Tullin mukaisen tavarakaupan tietoja, mutta siihen tehdään BPM6-manuaalin mukaisia käsitteellisiä muutoksia. Muutokset sisältävät tavaroiden kuljetukseen liittyvän CIF-FOB-vähennyksen, välityskaupan lisäyksen, valmistuttamiseen liittyvät lisäykset ja poistot sekä muut tavarakaupan lisäykset ja poistot, kuten alustoimitusten tuonnin, palautukset, salakuljetuksen ja yksityishenkilöiden käymän verkkokaupan.

Palveluiden erittelyt perustuvat MSITS 2010 -manuaalin EBOPS 2010 palveluluokitukseen.

Palvelut on luokiteltu seuraavasti ja joidenkin palveluerien nimet muuttuivat 22.9.2017 alkaen

- Tuotannolliset palvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut
Uusi nimi: Huolto- ja korjauspalvelut, muualla luokittelemattomat
- Kuljetus
- Matkailu
- Rakentaminen ja projektitoimitukset
- Vakuutus- ja eläkepalvelut
- Rahoituspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut
Uusi nimi: Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, muualla luokittelemattomat
- Vanha nimi: Televiestintä-, tietotekniikka- ja tietopalvelut
Uusi nimi: Televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut
- Muut liike-elämän palvelut

- Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut
- Vanha nimi: Muualla luokittelemattomat julkishallinnon palvelut
Uusi nimi: Julkisyhteisöjen tuottamat tavarat ja tarjoamat palvelut, muualla luokittelemattomat

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa –tilaston laatimiseen käytetään suoraa tiedonkeruuta ja muista taloustilastoista johdettua tietoa. Tulli kerää tiedot Suomen rajan ylittävästä tavaroiden ulkomaankaupasta sekä julkaisee ulkomaankauppatilastot. Tilastokeskus kerää tai johtaa kansainvälisen palvelukaupan sekä ulkomailta ulkomaille tapahtuvan tavarakaupan tiedot.

2.1 Tavarat

Maksutaseen mukaisessa tilastoinnissa tavarantuonnin arvot muutetaan Tullin tilastoimista CIF-arvoisista maksutaseen FOB-arvoiksi, jolloin rahdin ja vakuutuksen osuus tavarantuonnista siirretään kuljetus- tai vakuutusmenoihin. Lisäksi tuontiin lisätään alustoimitukset, joihin kuuluvat muun muassa satamissa ja terminaaleissa hankitut tavarat ja polttoaineet. Maittain jaetuissa tavarakauppatiedoissa vienti on tilastoitu määräämään, tuonti EU-alueelta lähetysmaan ja tuonti EU:n ulkopuolelta alkuperämaan mukaan.

Tulli kerää rajat ylittävän tavarakaupan tilastoinnissa tarvittavat tiedot. Tiedot Suomen kaupankäynnistä EU:n ulkopuolisten maiden kanssa saadaan tullausjärjestelmästä. EU:n sisäisestä kaupasta tuojat ja viejät ilmoittavat kuukausittain Intrastat-järjestelmän mukaiset tilastotiedot Tullille.

Tavarat kattavat irtaimen omaisuuden, jonka omistus siirtyy yhdessä maassa olevalta yksiköltä toisessa maassa olevalle yksikölle. Rajat ylittävä kauppatavara kirjataan maksutaseessa markkina-arvoon (FOB) ja siitä poistetaan rajat ylittävät tavarat joissa ei tapahtu omistajuuden muutosta.

Välityskauppa, ulkomailta ulkomailta valmistutettavaksi ostetut tavarat ja ulkomaille myyty tavara, joka on valmistettu ulkomailta kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa, kuten myös alustoimitusten tuonti. Yksityishenkilöiden verkkokauppa ja salakuljetus johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2 Palvelut

Palvelut ovat sellaisen tuotannollisen toiminnan seurausta, joka muuttaa niitä kuluttavien yksiköiden olosuhteita tai edistää tuotteiden ja rahoitusvarojen vaihdantaa. Palvelut eivät yleensä ole erillisiä eriä, joihin voisi kohdistua omistusoikeuksia, ja yleensä palvelua ja palvelun tuottamista ei voi erottaa toisistaan.

2.2.1 Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelu

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa tiedustellaan suomalaisten yritysten käymä palveluiden ulkomaankauppa. Tiedustelu kattaa tuotannolliset palvelut, muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut, kuljetuksen, rakentamisen ja projektitoimitukset, rahoituspalvelut (pl. FISIM), muualla luokittelemattomat henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut sekä henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut.

Tiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tiedot kootaan neljännesvuosi- ja vuositiedonkeruulla suoraan yrityksiltä. Neljännesvuositiedusteluun valitaan noin 1 000 palveluiden ulkomaankaupan merkittäväntä yritystä, jotka edustavat tilastossa itseään. Vuositiedustelu kattaa noin 2 000 yritystä, jotka valitaan tiedusteluun satunnaisesti. Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Otostiedot korotetaan kattamaan tiedustelun ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien itseään edustavien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

2.2.2 Matkailu

Matkailuerään tilastoidaan kaikki muut matkasta aiheutuvat menot kuin maiden väliset kuljetukset, jotka luetaan kuuluvaksi kuljetuserään. Matkailuerään kuuluviksi luetaan myös risteilyistä, kausi- ja rajatyöntekijöistä sekä ulkomaisesta opiskelusta ja sairauenhoidosta aiheutuneet menot. Menojen osalta tilasto perustuu suomalaisten matkailu -tilastoon ja tulojen osalta majoitustilastoon sekä menetelmälliseen arvioon.

2.2.3 Kuljetus

Kuljetuspalvelut kattavat meri-, ilma- ja muiden liikennemuotojen henkilö- ja rahtikuljetuksen sekä niitä palvelevan toiminnan, joka sisältää mm. alusten maksamat ahtaus-, satama-, väylä- ja luotsimenot. Lisäksi kuljetuspalvelut kattavat posti- ja kuriiripalvelut. Kuljetusrahtitulot ovat suomalaisten varustamojen, lentotai kuljetusyhtiöiden ulkomaisten tavaroiden kuljetuksista ansaitsemia tuloja. Vastaavat menot ovat ulkomaisille kuljettajille maksettuja kuljetusmenoja.

Huomattava kuljetustuloerä on ulkomaisilta matkailijoilta saatu kuljetustulo, joka jakautuu merikuljetustuloon ja lentokuljetustuloon. Vastaavat menot ovat suomalaisten ulkomaisille kuljetusyriyksille maksamia menoja.

Kuljetuspalveluiden tulot kerätään palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedustelussa. Meri- ja lentoliikenteen rahtikuljetusmenot perustuvat Tullin mukaiseen tavarakauppaan tehtävään CIF-FOB -muunnokseen. Tieliikenteen rahtikuljetusmenot sekä posti- ja kuriiripalveluiden menot perustuvat palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tiedusteluun. Muut kuljetusmenot johdetaan kansantalouden tilinpidossa.

2.2.4 Muut palvelut

Tiedot ulkomaisista vakuutustuloista ja -menoista saadaan Finanssivalvonnan toteuttamasta vuosikyselystä. Kyselyssä ovat mukana kaikki Suomessa vakuutuksia myyvät yritykset. Tavaravakuutusta koskevat tiedot perustuvat pääosin Tullin määrävuosittain toteuttaman tavarakaupan rahti- ja vakuutuskyselyn tuloksiin. Lisäksi suomalaisilta yrityksiltä tiedustellaan palvelukyselyn yhteydessä niiden ulkomailta hankkimia vakuutuspalveluja.

Muualla luokittelemattomien julkishallinnonpalveluiden tiedot johdetaan kansantalouden tilinpidossa, kuten myös rahoituspalveluihin kuuluva FISIM, yksityishenkilöiden käymä sähköinen verkkokauppa sekä harmaa talous.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Maksutasetilastojen laadun ylläpitämiseksi ja parantamiseksi on kiinnitetty suurta huomiota käytännön kyselykehikkojen määrittelyyn ja rekisterien tarkkuuteen. Tietojen oikeellisuutta ja tarkkuutta tarkastellaan säännöllisesti. Suomen tilastot ovat herkkiä juuri kehikko- ja mittausvirheiden suhteen, koska Suomessa on kansantalouden kokoon verrattuna erittäin suuria kansainvälisiä yrityksiä.

Vuosikyselyihin perustuvat tiedot arvioidaan tilastovuoden neljännesvuositilastoihin. Siten tietojen saanti täydentyy ajan mittaan, mikä saattaa johtaa huomattaviin korjauksiin tilastoissa. Tulli korjaa kuukausittaisia ulkomaankauppätietoja vähitellen tilastovuotta seuraavan vuoden kevääseen saakka.

Palveluiden ulkomaankaupan ja ulkomaisten tavaravirtojen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastauskatoon sekä yli- ja alipeittoon. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen yritysjoukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palveluiden määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmistä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosittaiset tiedot julkaistaan samaan aikaan Maksutase ja ulkomainen varallisuusasema -tilaston kanssa eli noin 11 viikon viiveellä kunkin neljänneksen päättymisestä. Vuositiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syksyyn mennessä, kun kaikki perustiedot on saatu. EKP:n ja Eurostatin korjausrytmin mukaan suurimmat korjaukset tehdään aina maaliskuun ja syyskuun lopussa. Tuolloin korjataan kaikki edellisen vuoden neljännesvuositiedot, jotta ne saadaan yhteneviksi korjattavien vuositason lukujen kanssa.

Myös päättynyttä vuotta edeltävän vuoden tietoja korjataan. Luvut tulevat lopullisiksi yli kahden vuoden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://stat.fi/til/tpulk>.

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/tpulk/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastoa laaditaan kansainvälisten tilastostandardien ja IMF:n maksutasekäsikirjan (6. painos vuodelta 2009) mukaisesti, mikä takaa tilaston vertailukelpoisuuden. Lisäksi käytetään Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia, jotka ovat linjassa maksutasekäsikirjan kanssa. Uuden tilaston julkaisu alkoi kesällä 2016.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilasto on osaksi johdettu muista tilastoista. Tullin julkaisemien ulkomaankauppa- ja Tilastokeskuksen julkaiseman tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilaston välillä on eroja. Tulli julkaisee rajat ylittävän tavara- ja palvelukaupan, kun taas tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa -tilastossa ulkomaankauppa perustuu omistajuuden vaihdokseen. Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa kattaa kaikki sektorit ja palvelut.

Lisätietoja

Tommi Kaatrasalo 029 551 3320
Risto Sippola 029 551 3383
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankauppa 2018, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2343-4228 (pdf)